

Egun baketsua izan zan atzokua gure mendietan

Bermeo'tik Euba'raño kañoiaks ua jaurtiten ekin eben eta pusillak lanean ibilli ziran, baña ondorenik barik. - Paxisten egazkiñak guda-oñak eta guda-atzeak suagutzen. - Burukaldi gogorak gertuten?

Alemandarrak, españar paxisten lagun

Bon Faupét doistat gudaburua, moro-artian sartu zan Salamancan. Eta argazki onetan ikusi daitezun ez, efekele ganorabakun abua zabalik dagoz atzetik ari begira. (Mos'luak eza-dit'!) ("The Manchester Guardian," etik artula.)

Ikusi ditugunak

Boderatzi babete aundi guda latzean.
Bideratzi onen zenbat gorahera lku tea gerta zaigun jaungoikoak basteak ez daki. Gupuzkoo'ko mendigatu atsegiñak, jolot egi zoragafia, etxe politak, gurasoak, anaiak, lagunak... bizitzako urt, bakafetan golen maña izan genitunak an utzi bafra izan genun.
Aron orolpen urba baño arantz xofotzagorik bañ ote?
Gure bafanak eazk gajago mindu ote lezake?
Biotz orditragati zan sendi asko ta askoren ibilkera.
Etze bafengo fraste guziak automoti zaaretan artuta efi batetik bastera.
Besta aibat eta aibat, gurd motel nagitan bear beafeko ziran efopa, koltxoi, mairidre ta abar karlatu ezilik. Bide baxtafetan barna gurasoak negatari atean itxi ezilik, umek aurfak anbi oten ezin alakoan...
Ikusizumaren negargati belza...!
Gelen ikutzen ziguna ofalik, nekazari gizajoen ibilkera tamalgafia zan. Eunka ta eunka urketan abizenak jafatzen zuan baxexa, zoragafi aran atean itxi, ta kamio ertz itun negartian barna, ardi otxanak buruzpera, ganadu jende guzia orobat, eta etxeko zaafak gurd gaitan kakotuta mako fufia noz agertuko atzafan gabe, ufengo ostatua nun izango argibide barik...
Biganen aldiz lku; beafa gerta zaigu zoritxafez.
Bizkat mairidre etofi zalon aña ezta nolankoa. An kusi genitun efe-
an beizak onen azituta, aundituta ikusten diardogu.
Bein da befiro gure bafanak gelen beratzen dituana, nekazari aldaera triste ori da. Kamotako ganadu igarotzek, basetxeko landago gazteen no gar uluak, lanaren erantziak kakotutako aiton amonen etxeko urteera min-
gotzak malko pixuk ikutzen jartzen gaitu.
Bafan... jaunak!
Edostiko urten buruan, naigabea aldendu arazi ezilik ibili izan da be-
ti enkoa. Alar, euskaldun basoa garaitza etxeratu izan du gertutetan.
Izan itxaropena oraingoan ere. Gaur negar ezez bidertetan unutz da.
bozkigun gurd zaafak, luzaro baño len euren txokostarako bida artuko du-
te. Zeauri'ko aña egunetako gurd fuxtu alaba entzungo da Euzkadi'ko
bitxabeletan. Gaur negafa, dagiten begiak, pozkaren dizdiza zabalduko dute.
Txixuluri zaafaren eresla inol ez bein eder iduriko zaigu.

BASARI

"Eri bat jausi da: Gernika. Ez dago ardu-
rarik. Gernika auts artetik biztuko da bere
semien indafagaz. Euzkadi'ren biotzean
dagon Gernika'ko arbolak Gernika'ren
- - bariztapena zainduko dau." - -

LABURPENA

Zer esan giti emoten dansku atzo-
ko egunak.
Eguraldi argi ta garbia zan goiza
tik.
Paxistak, egazkiñak erabiliaz, lan
ugari egingo ete eben bildufetan ibi-
li gitan.
Gure bildufak okefekekoak izan zi-
ran ofalik.
Aspaldion egin diran joaldi gogof
eta burukaldi eordihen ondoren,
atzoko eguna bako-eguna izan zan.
Joaldiak egin ziran, ezta da, baña
indarik barik.
Bata ta bestea gerorako gertuten
diarduela lafi gendun.
Bermeo aldetik ure mutlak egin
eben joaldi txikiak, zaratarik ez
dau.
Bermeo aietaraño sartu ziran joal-
di onetan.
Albonika eleiz-aterano.
Paxistak euren aldetik Bermeo ha-
tuan gazoanaz indartzen egiten di-
tue ategin guziak.
Atzo be atun bi itxasoan ikusi zi-
ran. Bermeo n sartu naiean.
Gure suak erasozen ugari ipini
eutsela autortu bear.
Gernika'ko ibaian egufezko zubi
bat egin dabela ikusi gendun.
Zubi giek, ez dautse onura andirik
emango; bertan nasal ibili izan ezia
dabekako, gure gudarien suaren men-
de geratzen dala esan geinke-ta.
Efigoitia ta Euba ingurulan bakea.
Bardin beste guda ofietan.
Lastef bafuka gogofak izango di-
ren itxaropena dogu.
Buruka ofeln ziurtasuna dogula
esango ba'gendu guzuek ez.
Mola'k oraindik gogof joko dabela
guztiok jakin bear doguna da.
Gertu egotea lagoku, izkiliak es-
kuelan, ngintarian esanef adi.
Guden irabazteko bearkunik zin-
doen auxe da.
Eta euzkotarik bearkun ori beieten
jakingo dogula-ta gagoz, gure asa-
ben azkatasun-mihari eutsiaz.

SOLUBEPEAN

Atzo, euzko guda ofietan etzan jo-
aldi berezirik egin.
Egun baketsua izan zala esan ge-
inke.
Arierioak ezeban agertu buruka go-
gorik eta gure mutlak be faretu
egon ziran.
Bare-aldi oneik lastef egingo di-
ran joaldien ezaugafi dirala uste
dogu.
Arieriak ez dau lagako bere gogoak
auffera eruan barik, al ba'dau bein-
taz.
Eta egunetako bare-aldiak, atzokoa

Eskaleak

Eskaleak, astoa zeukaten-da, onj biz-
kargatzen euren zofoak ezafita bidean
ibiltzen ziran. Olakoan batean baña ne-
kean nekez it zan, ta bera lartuak, lafa-
kin daborak egin zituzten ta eukok jo
ta jo erabilten zituzten. Bidean beste es-
kale ezagun batzuekin alkar egin ziran,
eta okele astoa nun ete zuten galdetu zi-
oten; eta afeik ura egiz il zala erantzun
gieten; baña bizirik zegoen baño zun-
paleko askoz goiago eramaten zituela.
Alaxen ere jopu batzuek joputasunetik
azke irteu-afan, joputasunetik onoreta-
tik ez dira azkatzen.

ERAKUSPENEA

Obenen joputasunetik jaunak, bere odo-
la ordez ixuriaz, azke egin giuduzan; ba-
ña joputasunaren oydorengoak, geure gri-
ña gaiztoak, geure zaitetan loturik, gu
jopuak beif ere egin da menderatu naiez
zaitzen dira. Gogor ba, jainkoak gure-
tzat irabazitako azkatasuna arduas gog-
deaz, euren aurka egin dogazun.

Norenak ziran egazkiñak? Paxistak iratietatik zabaldu
dabenez, euren egazkiñak ez ziran ibilli Gernika'ren gain.
Egia d'ño. Ez ziran eurenak, Alemania'renak baño.

In gaur daitezana, ufengo buruketa-
rako gertakizun dirala esan gitei.

Bermeo ingurulan gure mutlak au-
ferakada txiki bat egin eben.

Indarik erabili barik, eragozpen
txikiak, Albonika ingururaño sar-
tu ziran.

Bide onetan paxistak ezeban jakin
arpegirik emoten, eta ori egin ebe-
nak gure mutlen suari igeska ibili
ziran.

Arierioaren indafak aztertuteko ge-
iako egin zan joaldi txiki au beste
ezelarako baño.

Itxasoan paxisten ateenak ibili zi-
ran Bermeo'ra ureratu naiean.

Gure kañoiak sua jaurti eutsen ta
ontziok ezeban izan nasaitasunik gu-
ra lege ibilteko.

Gure kañoiak jardunean asi yakoe-
zanean Otoyo'ren atzean eskutau zi-
ran, euren suei iges eginaz.

Egazkiñak ostera bat edo beste
egin zituen baña ezeban kalle andi-
rik egin.

ERIGOITIAN

Alde onetan be nasaitasun eta be-
kerik igari gendun.

Paxistak etziran zirikalari agertu.
Gureak be baketsu agertu zirala esan
bear.

Orela, alderdi bietakoak jaurtiten
ebezan kañoi-otsak eta tiro banaka
izan ezik, ez gendun ezer oartu emen.

Atzoko nasaitasuna ikusiaz, ezin
zeinkian uste joaldi gogof eta beroen
leku izan dala inguru au.

Bakea, baña, luzarorako ez dala
izango-ta gagoz. Bata ta bestearen
egoerak orellaxe pentsau eragiten da-
usku.

EUBAN

Zarata ta dumbotsak ba'ziran aide
onetan.

Joaldi gogorik egingo zala uste
izan gendun une batzuetan.

Ala ta be, pusilen eta artilleriaren
jarduna izan ezik, basterik ez gen-
dun oartu.

Esielatik ezeban inok urten aurera
egiteko asmotan, ta pusilen joaldiak
ezeban onurarik emon.

Gure mutlak asko sendotu dira
egunotan. Atxufak eta palak lanik
egin dabe aspaldion.

Ofela, arierioaren joaldiet arpegi
emoteko nun eutsi egongo da.

BESTE GUDA-ONETAN

Baketsu doguz mendiak egunotan.
Atzo Sebigain'n artilleriak egin eban
lanari jafaltuaz, gaur bere surik ja-
urri da alde aretara.

Paxistak baña erantzunik ez dabe
emoten dabenetan mako baño ez.

Orduña aldean be kañoiak joaldi-
rik egin eben.

Alde bietakoak ure itxantean egin
burukaldi be ta zaratatsua izan

GUDA ZAINGOAREN ATZOKO AGIRIA

Ipafalde gudoñak (Bizkaya)

Artilleri eta pusi jardunak gudoñ onetako bafuti gurtietan. Egazkiñ
etsiak Bermeo inguruko gure esiak malkakiro suagatu zituen.

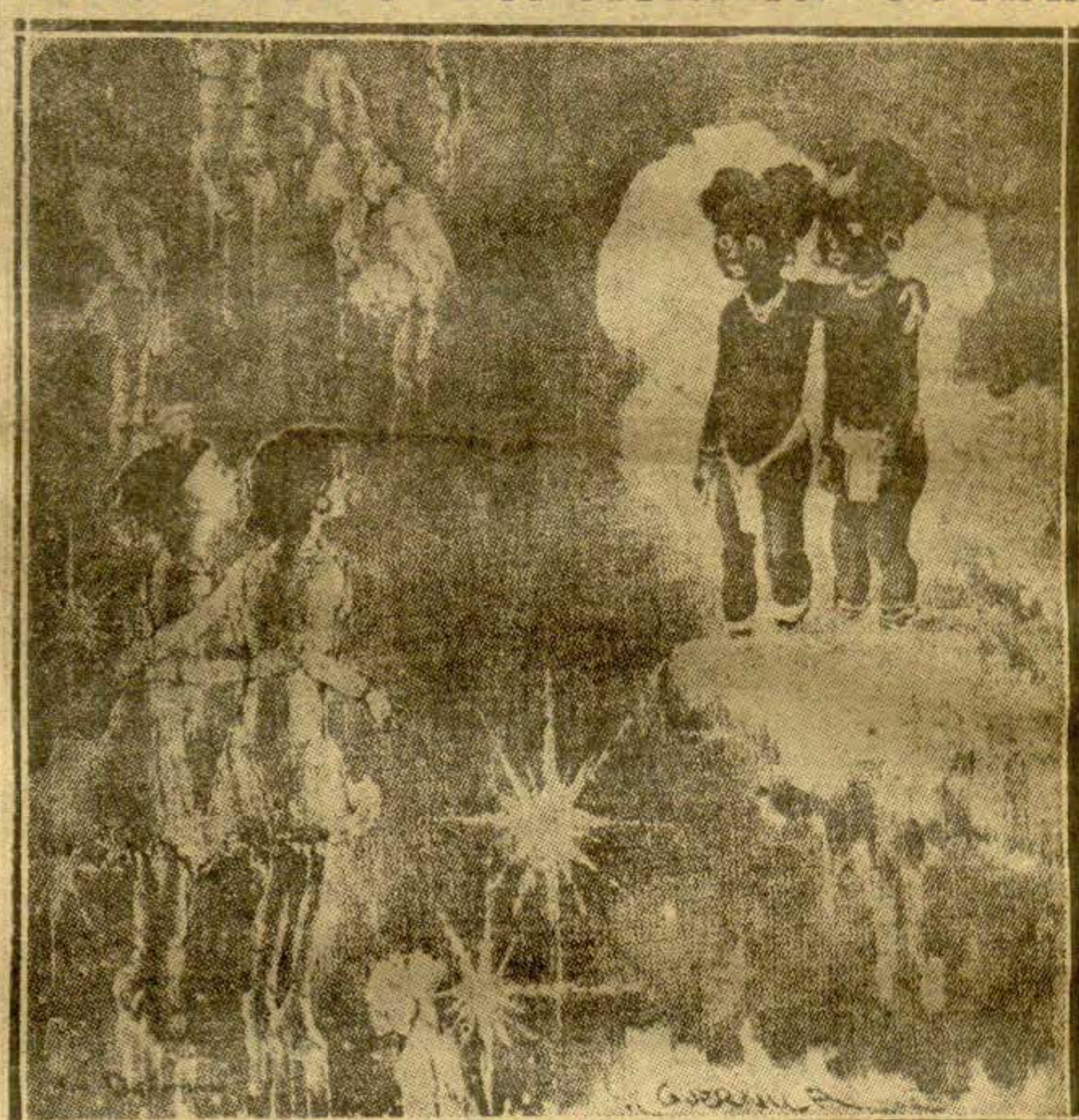
Erdiko gudoñetan (Araba)

Ezer ez.

Egoñdeko gudoñetan (Burgos)

Ezer ez.

GERNIKA'KO BASATIKERI OSTIAN

Abisiat' umiak. —Enekuak, zu eri be, eldu jatzube itallaten "sibi-
tsasina", kotxaduol, joi zelako ankerak diran!
("Daily Herald," etik artula.)

zan. Baña burukaldiak izan ezik, go-
raberarik ez gendun artu.

EGAZKIÑAK

Eguraldi edera zan atzo egazkiñen-
taz.

Eta paxistenak ibili ziran guda-
oñak eta guda-atzeak suagutzen.

Bilbao'n biftan jo euskuen adara.
Zorionez, baña, ez euskuen eregi-
lurik bialdu.

Afatsaldean egin eben ostera bat-
ten Derio'ren inguruak suagatu zi-
tuen. Sei suagatari ta kazuko talde
bat ibili ziran. Eurak gura ebenik
loriu ez ebela esaten ba'dogu, guz-
fik ez dogu esango.

Paxisten egazkiñak lanegi baten
bila ibili ziran. Bonba bat be ez zan
jausi ofalik bertara. Atzo ezeban
pultsu edefik izan.

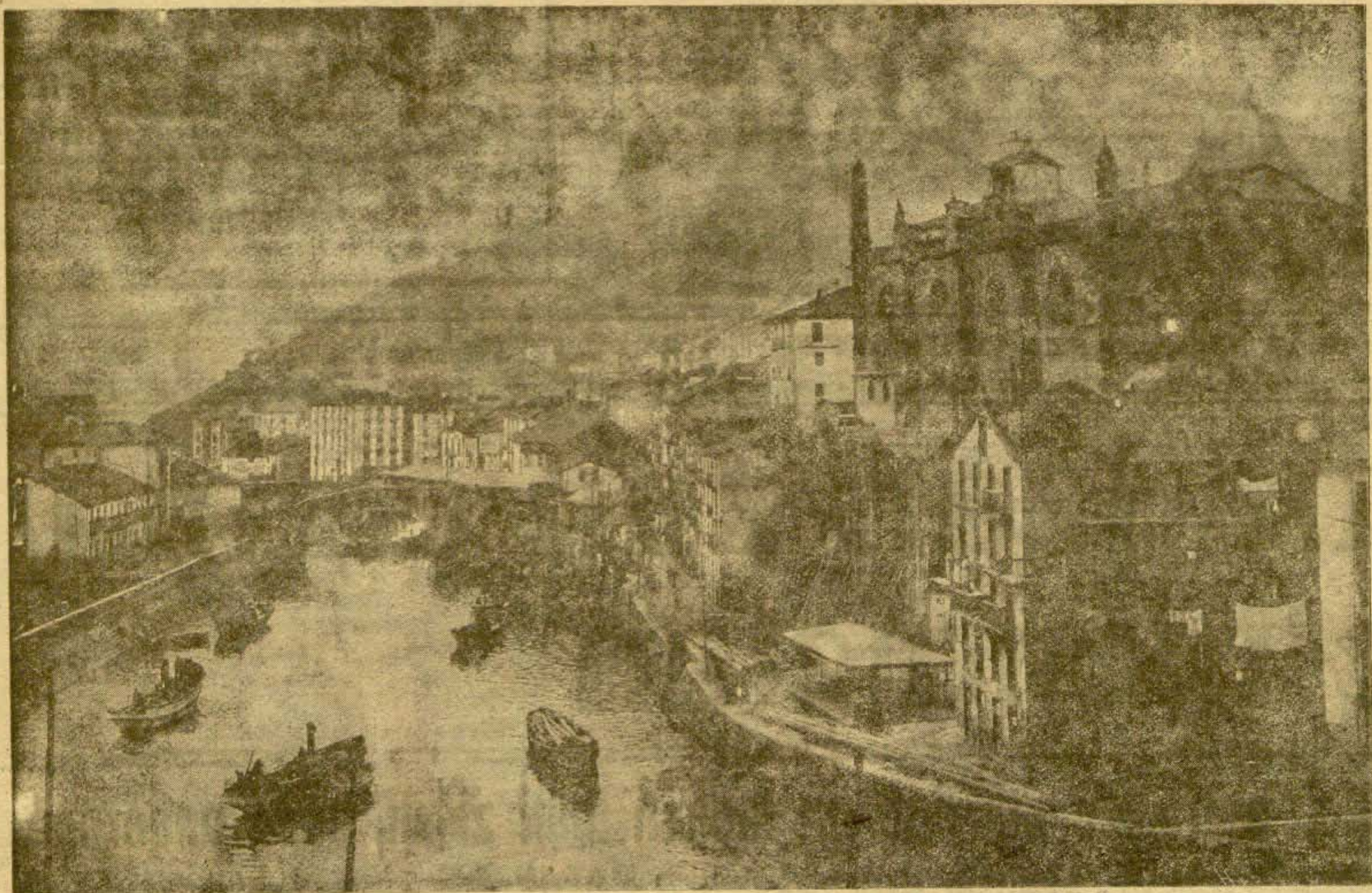
Gureak be lastef izango doguz men-
dielan.

Atzo esaten gendun morduari bes-
te mordotxu bat gelta yako.

Astiro-astiro gizenzen juango ga-
ra.

Batez baño berandu obe dala ta...!

EZ! Gernika ez
eben suagatu
gure gudari bu-
lartsu ta bioz-
tunak. Alkateta
kista lez egin
neiken ziñitzak
indarik ba'dau,
Jaungoiko eta
gizonen aurrean
zin dagit, er-
bestetar egaz-
kiñak izan zi-
rala Gernika
sutu ta austu
-- ebenak. --

Ondaroko txoko zoragarria. Lastei an "ar".

Atzoko eguna euzko zaingoetan

Atzo Euzkadi'ko Gobernuak, asteoro oi duanez, Batzar izan zuan

Atzokoan gainherako Mendiguren jaunaren aza'penak. Euzkotar umeak erbestera: Agur! - Eritegiatarako ta Gizarte - Laguntzarako emakuntzak ugari.

Lendakaritza

ATZOKO BATZARA
Atzo Euzkadi'ko Gobernuak, asteoro oi duanez, Batzar egin zuan. Batzar-ordurarte izan zuten jardunaldi ta afatsaldez batzartu ziran berro.

MENDIGUREN JAUNAREKIN
Mendiguren jaunak atzoko zenbakian agertu genduzen azalpenetan serbait oker jaso gendula ta oraingo an argitaratzeko eskatu digu. Inga'andaf izpatingietan "The Times"ek bakarik jaulki zigula Gernika'ko suagaketaren erus esan gendun, baiña besterik da. "The Times" gure aldeko sutsu... lakoa da ta, Gernika'ko hude, batzu-batzuei zufa ederik eman dielako, Alemania'ko izpatingi guztiak asafe lotu dira. Gernika'ko hiribilenak jaulki zutela Mendiguren'ek aitahitako izpatingia "Le Temps" da. Gernika'ko edena baina ez dario aren ofial: Gernika'ko gure "gofio" suta ei-degu.

Osasun Zaingoa

DEIA
Euzkadi'ko Gobernuaren mendeko ustutako erietatik eleroi diran osagileaz, nai ta naiez Osasun-Zaingo'ko Zuzendaritza ontara. "Villa Ezkauria", "ra, osetalan ordu bati eleroi bea dutela jakin-erazotzen diegu azkenengo aldiz.

Elortzen ez badira Gobernuaren aurkako etsiak izango dira eta zigorrik gogorrena leporatuko diegu. Bilbain, 1937'ko. Iordain'ko 3'gn. Osasun-Zaingo'ko zuzendari Narkasi, Cordero'tar Mario.

Nekazaritza

Bastore'neko tori edo amazeatzen penitza emateko baimenik jasotzerik izango, beste azalpenik eman arte. Atzo izpatingietan dei egin gendun, baina, "urkoz, urongo dela eman arte, ez elortzeko dion".

Gizarte-Laguntza

ERBESTERA JOAN BEAR DUTEN UMEAK
Atzo Zaingo'ko giñanean izpatingi-riok Bustos jaunarekin lotu gitan galdetako galdetako.

"Gaur" abaz-esan zigun Bustos jaunak bea'ndaf gureta, urako dira Erbestera dijoazen umeak. Lengoa esan nuziten bezela, 2.300 alda dira umeak. Eta ondoren aizo ilunabaz zer egin eta nora jo bea'ndaf zuten jakin-erazotzeko oaf batzuk eman zizkizkiz.

Buridos'en leoriduko dira umeak. Ingalandaf izpatingi bat ere joan da itxar-oiutzi ortan. Emengo erietatik nai ta azkenetarikoko guztia bea'ndaf izpatingi oaf. Euzko Euzkadi'zaz izpatingi oaf bea'ndaf argitaratzen ari zanezik, alde aundia egin du ingalandaf izpatingi oaf. Len, bekoki ximur zuan euzkotarontzat; gaur, gu goratzeari dagokio, gure zindotasuna txalotzeari.

Ingalandaf miss Maning ere joan zan. Buridos'eraio lagunduko die umeak. Bilbo urtuteko arazoa eskualteko duela eleroi dan emakume onek.

Langintza

IRATI EDO RADIOA DUTENENTZAT
Artu-emelako Zuzendaritza Nagusiak agindu bat eman du irati edo radioa dutenentzat. Auxa dio agindu oaf:

"Irati edo radioa etxean eukitzeko baimena lortzeko eguna 10' ontako 10' gna. dala jakin-erazotzen da. Baimenok lortzeko oraindailokoan eman diran eratzasunak bide, orain izentatzen dan epe au azkena izango da; bein epe ori igaro ezker, Zuzendaritza Nagusi onok gogorfenik gogoren jardungo du bere erabakiak betelze agindua auzi dutenai dogo-ken zigora ezaritzen. Beste ondo-esan eta zurikeriak ez dute zigora arintzko balioko."

Beste alpatzeko beirik ez ziguten eman Zaingo ontan.

Salerosketa ta Orniketa

LASA JAUNARENEAN
Edari ta Erosketetako zuzendari nagusi Lasa'tar Martin jaunak ozkibaren sanchuria litroko 1,40 laurleko ezafi zuanaren bea'ndaf eman zigun lengo.

Eritegiatarako bea'ndaf izanok ornitzeko jaso dituan emakuntzak irakuri zizkizkiz gero:
Compañia Anonima de Seguros Bilbain'koak, 5.000 laurleko.
Batza bertako langileak, 270,75.
Soria ta Ibañe'neko langileak, 68,85.

GOMEZ BELTRAN JAUNARENEAN
Atzokoan Orniketako zuzendari nagusi Gomez Beltran jaunak ez zuan izpatingirako beirik.
Besterik ez zuala ta ondoren ezaritzen degun emakuntzen lefokada eskualu zigun.

Tranvia Batza'ko Kontrol-Batzordeak, 5.000 laurleko, eritegiatarako.
Beriako langile ta idazkoletakoak, 5.598,40.

Armenzar'tar Todor'ek, 100.
Kursaal Novedades'etako Jabe-Batzak, 250, Gizarte-Laguntzarako.
Alberto Goiri'nekoak, 250; 125 laurleko Gizarte-Laguntzarako ta eritegiatarako beste 125.

Ruiz'daf Timoleo'k, tabernari-Latzako lendakariak, 100 Gizarte-Laguntzarako.

41'GARREN ERESIA
(QUEMADMODUN DESIDERAT...)

Uf-uf-uf gogozki erajinak Onatzen ditun beza, Orda nere gogozki nai du Zurazontz joan Jainkoa. Jainko bizi, Zuzas bakarik Egarti bai-zan da ta: ?Noiz Zure auzean agertuko naiz Eskartutze, noiz, Jauna?

Gaur etegunez mailok ziran Nere janari samia, Ta bitartean, au zar elagien Egan isekagaria: Bazabiltzan ezta ta jati Ainheto peltez bete, Egan zaiguzu, nun eskutatu Ote da zure Jainkoa?

Gaur alege oyek gogoratuz Nere biotza huntzen da Laster orden nere gogotik Joaten de gogotatzen: Poz pezik laister eldiko naiz-ta Kutsategui afigatira, Ta jainkoa'neko ezta ordun Izango da ere nere.

BILBAO'KO izpatingiak

"Euzkadi"

Geidiari jaurtzen dautsoen arijak be- rak jotzen dabezela, diño, paxiotaf anke- afak. Egin izan dabean gaiztakeriak lo- tsagarijak ei-dira izan be. Eta eura egin izan dabean basatikeriak ok-eragina, ba- satikeri gusti ofein ofudin, etu bakun agertu gura ei-dabez. Gernika, Durango... Euzkadi'ko uri ospetsu bi onek ei-dira salataririk bildurgarjenak paxiotaf bijoz- ge anke koldafentzat.

Itoren bizkafera jaurti gura leuden lotsagafizko zama astun ori, baiña, gura ez dabela be, euren bizkafetara jausten ei- da, ta ludi gustijaren auzian agertu.

Hitler, Mussolini ta atzetitaf ofein otse- nak diran gudalburu asaldarijak egin izan dabean basatikeriak ludi gustijaren au- zian agertuten ei-dira, gaur.

Paxiotafak eubakuen bizkafetara jaur- ti gura izan dabean zama ezekia' au, lu- di gustira edatuta dagnala diño. Eta ja- zokun itxui ofeitaz elatu izan dan egija bayeztu ta sendotuta jafi izan dabean, Gernika'ko ondore jaunagandik asita Euz- kadi'ko Zuzentza ta Gogolantze altseha- gailokusk ifadotsez ludi gustijari entu- mazo izan dautsozan itzaldijak izan ei- dira. Azkenian, be, egija, guzufaren ga- zetik jafi ei-da.

"Lan-Deya"

Kistaf enaren ikufa, geidiari on-egitia dala esan gura dautsu. Gure irakasia izan zan Sabin'af ikufa be orixe izan ei-zan: geidiari on-egitia.

Irakaso gustijen irakasia izan zan Jo- se-Kisto'ren bihitzta gustija be, geidiari on- egitan amata ei-zan, geidia mate izan eta gentza-bidera ekartien.

Gentzearen aregijusk diran paxiotafak beste era batelko ikufa dautsele erakutsi izan ei-dautsue. Gure abetija zapaldu- ga alde batetik bestera igarokeran, igaro izan diran toki gustijetan agertu izan da- beana, gortua, eriotzea ta sendijen onda-...

"Gu Euzkadi'rentzat eta Euz- kadi Jaungoikua'rentzat" ixli du be, ean oi-ahan Arana -Goiri gure irakasiak. Esanera au abuan, koguan eta bijotzian euki baf dogu, heta ta bea.

BIZKAIA'KO UDALAK

Bizkaia'ko Udalak euren etxeak nun ipini dituen agertzen dogu. Ertafak eurentara juan beitez gora-bea'ndaf dautsele.

AXANGIZ: Euzkadi'ko kaleko 8 zenbakian. Espartat'af Serapin'en etxean.

ARAZUA: Ibañez de Bilbain'af Sabin Etxia'n.

BERMEO: Ibañez de Bilbain'af Sabin Etxia'n.

BERIATUA: Sabin Etxia'n.

BUSTURIA: Plaza Eliptica, 8. Lau- gafen etxokian.

BAKIO: Zula'ko ikastetetan.

DEMA: Gran Via, 11.

ERENO: Arenal, 3. Laugafen etxo- nian.

ETXANO: Gran Via, 11.

FORUA: Sabin Etxia'n.

ELORIO: Gran Via, 11.

GERNIKA: Sabin Etxia'n.

GAUTEGIZ ARTEAGA: Santa Ma- ria, 13. Laugafen etxokian.

IBARURI: Garcia Hernandez ka- lean. Lasepe (gas) olean.

LEKEITIO: Escalinata 10. Algor- ta'n. Galdiz'en jauregian.

MUNGIA: Sabin Etxia'n.

ZORNOTZA: Sabin Etxia'n.

PLANTXOBE: Ledesma kaleko 2'gn. 12.271 urutizkita.

MUXIKA: Sabin Etxia'n.

IBARANGELUA: Ledesma, 2. EA: Sabin Etxia'n.

menlija bano besterik ez ei- abe eru- kutsi.

Alan be, baiña, uskurtzea, erlojiuna al- dezituen dabilzala esaten ei-dabe.

Gu, ofi-aldeziok be, obendijale garala diño, ta oben-bidian zozotifik ez dogunak ez garala. Paxiotafen katolikur-eraz bar- dinduteko bano zuzenagusk garala be, ba- ña, gure egintzak erakusten dabela diño. Goko, jaun'gan zintutun ei-dogu. Eta zintutun ori, gure egintzak batera ager- tuten ei-dogu, ludi gustijaren auzian jafi- fa ludiak ikusi dagijantzat. Euzkadi'ren- zat gura dogun zorijona gura ei- dogu ge'diarentzat be, Euzkadi'ren zorijona lortuteko gentzea gustiok batera gozatu dagijantzat.

"Tierra Vasca"

Aldijari yaoken eriketeari entsi baf li- tzaldijala diño. Euzkadi'ko jaurlaritza gu- deaz batera jayo izan dala esaten dau, baiña guda-eriketa bano bigunagusa era- bili izan dabela.

Bijale, baiña, gaur, beste eriketeara bat eskatzen ei-dan: guda-eriketa, eskuta ezafi baf dautan alko-mailutetan ibili ba- rik aldijari yaoken gogotatzen gustijas ezafiko dabean eriketea.

Eriketa-ora onen eretizat, Europa'ko guda nagusijan Franco'ko jaurleri-burua zan Clemenceau agertuten dan. Fran- co'k be, lengo aldijetan, ofi-eriketa bi- guiaz erija jaurten ei-daban. Azken-aldiko egun luti ta etxibetan, baiña, ofi-eriketa bi- guiaz bazteratuta, guda-eriketa gogofa- ri eldu ei-entsan Clemenceau jaurleri-buru argijak. Eta guda-eriketa aeri esketak, Franco'k guda irabazi egin ei-daban. Doi- tafak, ostera, galdin.

Espania gustija bizi ei-da, gaur, estu. Euzkadi, baiña, bere izatieren onduri et- xubetan.

Euzkadi onetatik urtetako, erijak gu- ra dautan eriketea, guda-eriketea dala ba- yeztuten dan azkenian.

"El Liberal"

Zugazagotia'af Julien'af idazten dautan idazlanian, paxiotafen guda'af au B'i- ba'ko ogasunak jasotzeko amez egi- na dala ikusten da.

Bilbain'ko ibaya ta ibai-ertzetako ala nagusijak amez-amez eragiten ei-dau- tsez Hitler eta Mussolini'ri. Triano'ko mlatzak-eta be, Bilbain'az jabetu guras aufera jotzen asita dagozan paxiotaf go- sejiok, amezgari ei-yakeze.

Bilbain'ra sartuten ez ei-yake lagako, baiña. Guda'af onetan, bizka'af, eria- deza gustijak lagundu baf ei-dante, la- guntza ofen gai dirala-ta.

Madrid alatueta dan, ta, Espana'ko ori gogosi arek jasan izan dabean aldi luti- jak edesta. Bilbain, ondiño, esturaldi are- titik ofun auzkitzen ei-da.

Alako esturaldijak: jasan bafa ixango dabean bano lengoa, baiña, lagundu egin baf ei-yako Bilbain'ri, gustijen laguntza bidez arerijua atze-atzela imiteko. Biz- katarak, euren be, ofi-aldeze onak ei- rafa agertuten dau, euren erija aldetu- teko gai diranak. Gustijen laguntzar, ba- ña, bere-biera dautan gurenda, etezago lotuko ei-tan.

"Euzkadi Roja"
Euzkadi'ko gudarozien batasunaz idazten dau. Orain-arte alderdijak izan diran gudaroziak alitu guran ei-dira, ofi-aldeze gustijakin gudarozie osoti bat egiteko.

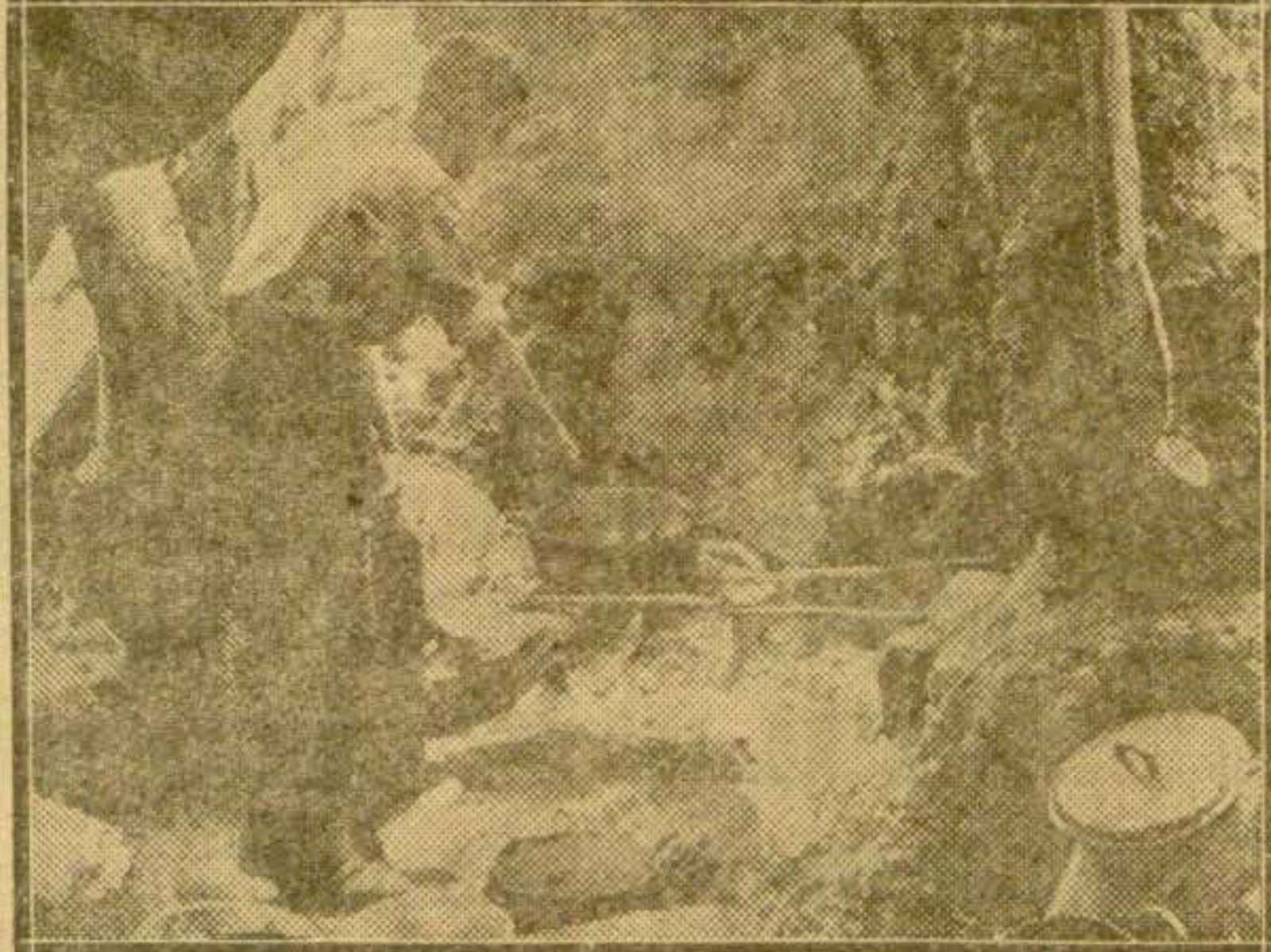
Gudarozie au ixango ei-da gurenda lotuko dabena. Gudarozie onek ez ei-dau batzertzik egingo, aufera ta aufera bano. Gudarozie au eralduta ei-dago, ta iru zatitan imitua: eriketadunak, lagizko gudarozia ta agintarjen zuztasuna ta zin- tohasuna.

Eralguntza au bide dala, ofi- aldezien gurenda erosi bako gurenda izango de- la esaten dau. Gurenda au lotutako baf diran guda-gai gustijak dautguzati esat- en dau. Beraz, gurenda, ofi- alderdian ixango dala epaituen dau.

Andalucia'n zarataka
Valencia.-Andalucia'tik talde ba- tzuk eleroi dira. Paxisten artean ezin bizi dalkela diño-ustiak.

Sevilla'n azkenengo egun onetan joaldi gogofak egin dira erikete eta falanjataran artean.

Malaga'n gaitz da bizitzea.

JAKIJAK GERTATZEN.

ATZERRIKO IZPARRAK

Alvarez del Vayo'k Italia'ren aurka Lateri Batza'ra aurkestuko ditun agiriak zaratsatsuak izango dira

Orain agertzekotan, izpaingiri askoren ustez, Ingletera'ko erege jaiei ospe ta gañantzi guztia kenduko leuskioe. - Abisinia Lateri-Batza'tik alderaginduko ete dabe? - Ostatu-otseñak oporaldia iragañi dabe Frantzia'n. - Belbilletako opora ta erege jaiak. - Beste izpañak.

ESPAÑAK LATERI - BATZA'RA

Ginebra. - Aurretik artu diran izpañak niurtauz, espainiar Gobernua Lateri-Batza'ra idazki gogor ta asate bat egingo dabela jakin da. Mussolini'k Espainia'ko gudean daben partia azaltzen. Paris'tik dihoenez, Alvarez del Vayo'k esan dau agiri ugari ditula Mussolini'ren guda-onteko lenak niurtauko, espainiar monarkiko batzuen etxetan eta Madrid eta Barcelona'ko italiar konsuluaketan bilatuak.

Agiri ofoizak agertu daiteke Italia espainiar monarkikoei laguntzeko itza emonda egoala.

Efi askotako agintariak aurretik jakin nai izan ditue agiri orek, baina Alvarez del Vayo eta ingelesak alkar-artu dabe, Ingletera'ko erege jaiei inportantziarik ez kentzean, bestela, agertzekotan, munduko atentzio guztia eura eura erango leuke-lako.

ABISINIA LATERI-BATZA'TIK ALDERAGINDA?

Londres. - Abisinia Lateri-Batza'ko izan letekean ala ez, euzi auzo bafiren bafiri sortu dau "Daily Herald" izpaingiak.

Ginebra'ra bere ordezkariak bialteko hamoa ba'dau Negus'ek, ordezkari oferi eragozpenak ezarteko asmatan dabilzela, adirazen dau, joan bear dau lekura eldu ez dedin.

"Daily Herald" dihoenez, ori egiten ez litzake gaitz izango, Abisinia Italia'ren dala ontzat artu bai-dau Suiza'k.

Oregaitik, sunzaten irizid, abisinia'ak italiar lateritarak dira, eta estatu onen pasaporte bear dabe. Baina ibilpide ori ez dabe egundo lortuko Negus'aren ordezkariak.

OSTATU-OTSEÑAK OPORALDIA IRAGAÑI

Paris. - Paris baruko ostatu, akitetxe bial jantokietako langileak ila onen 24gn. opor egiteko erabakia dabe, ordurako euren eskariak antzatz artuak ez baldin ba'dira.

Ofilaren 24gafenez Paris'ko Eratu-ketaren asiera eguna izango da. Astean 40 ordu lan, eskapokoak eragotzi, aloger meufi auzura ezat ta lau-bilatz landola bereziak kendutez, ora egin dituen eskariak.

PAXISTAK BIGUNTZEN

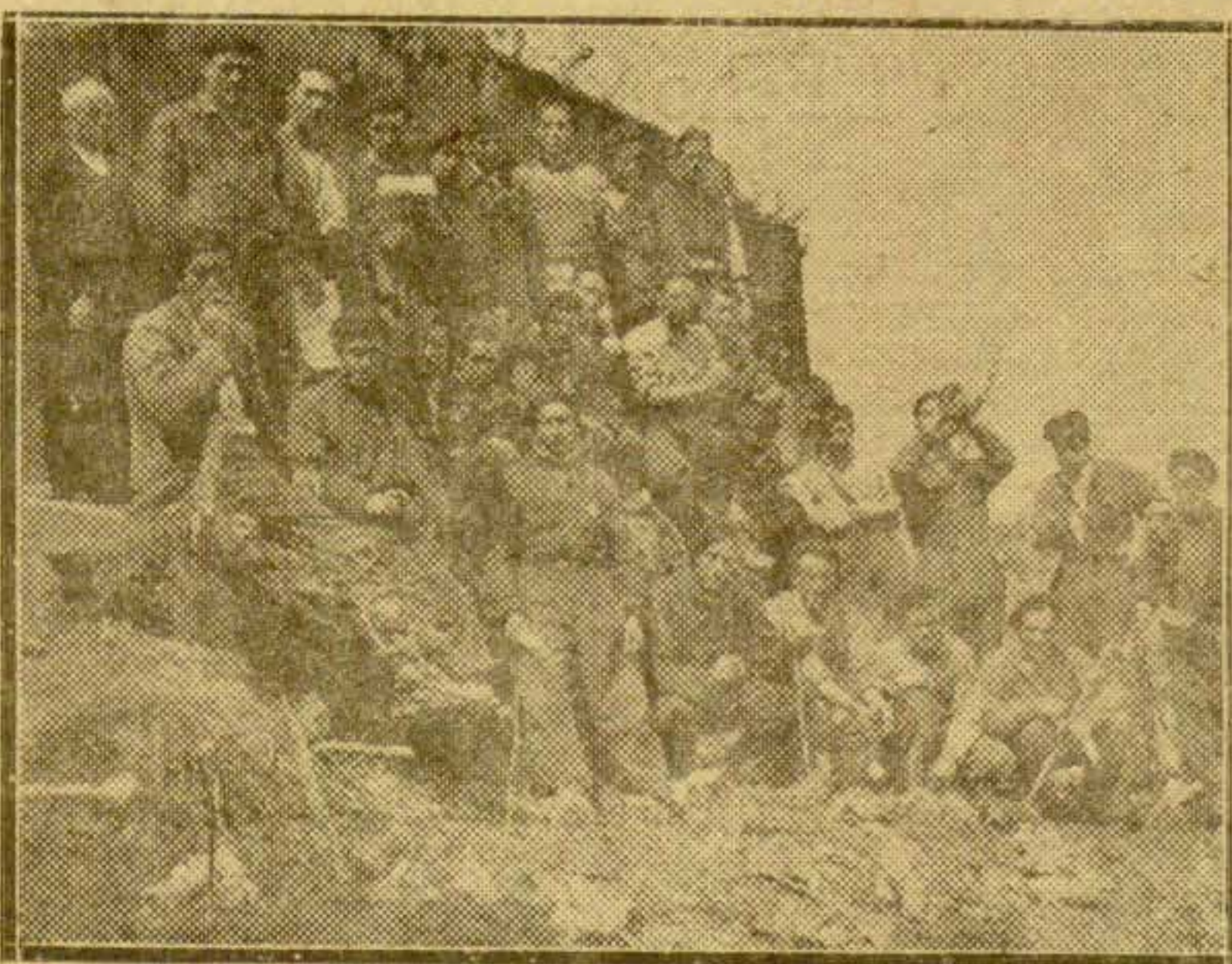
Madrid. - Paxistak euzko mendietan ari eban joaldiak makaldu ta geratu dira. Euzkoen gudariak gogoriki jo ditue paxistak, bereziki Berno'ren ingurutan. Beste molto batek Amorebieta'n toki batzuk estu eutsen paxistak.

Donosti Buru Batza'ra

"Euzkizko"ren (G. B.) idaz-lanak argitaratzeko Donosti-Buru-Batza' asmaten belerik, zabaldu ta dagon arpi-dearen jaraipea.

Oraindikoko, laurleko...	4.536,50
Artamendi'ar E.	3
Artamendi'ar N.	3
Sorozabal'ar Irune	5
Donosti'ar bat	2,50
Leu'go bat	1
Batza'ar N.	1,50
Batza'ar K.	0,50

Oraindik 4.532

Argazkilaria'ren aurrerantz pausadak.

Zur dabilz gure mutlak guda-onlan, laster auzera egiteko asmu'n.

Autuka - mautuka

Zelan ondoratu zan "España" gudontzia?

Alemaniarak ingelesen aurka gogorki ta zital.-Izpaingien autuak.

Berlin. - Alemaniar ete nipondaren arteko iturbena komunista-sarikako izanpitu zatean Italia ta Alemania'ren arteko lotasuna, alkar-asate gordin bihurtu da orain lateri bien artean. Eztabaida gogorari eman diote alderdi bateko ta beste izpaingiak.

Alemania'ko izpaingiri guztiak, agintariak zuzendutako izpaingiak, esakera narmen eta gordiak dituzte alorari. Ingletera'ko izpaingiak esan dutenari "Alemania'ren aurkako gudarik" irizid diote, ingelander izpaingiak, Gernika, bertako biziak jekilaskatuz zatituz batera, alemaniarak suagatu ta ondatu dutela esan dutelako eman diote alemaniar izpaingiak asafeari. Ingletera'ko izpaingiak, ingeltako ostegenez Donosti'ra mila ta bost-tan alemaniar gudar artu zirala badiote ere, ori gezufa dala erantzun dute alemaniar izpaingiak.

Doxtafok ditenez gainera, paxistak asaldarien España, gudontziak aundien, erikaldaren egazkiak ondoratu dutena gezuf birbilda da.

Izpañak oraintsu egun batzuk atzetiko izpaingiri askotan agertu ziran. Alemania'ko izpaingiak, auzi ori buruz, ixilari lotu dira eta asaldarien Gobernua, Espainia'n, dagon izpañari bereziak agintariarekiko izpañ eman arte, ez diote berfeari lekuri eman. Wilhelm Paupel buruzagi nagusiak izpañ eman duanean, orduntze erakutsi dituzte izpaingiak agiñak, izpañ eman eta ber-bereala, Ingletera'ri geroberak erakutsi ere.

Alemania'ko izpaingiak izpañak ez dituzte gezuf bakarrik etsi; lotsagabeko gezuf

zaballumda ta "diru-arazoetako esku-rapikori" dala ori jantuki dute gainera. Gezufo'k bide, lafia ta beldura munitatu nai diote ingelander etari, izkiluz orritzeko arazoari anduratsunago lotu dedin. Ingletera'k ingurutan dituen afrikak ikusi-erazoz eta euren itxasgoa azerioaren aldeko egazkiak auzan dituala duan gal-

bidea erakutsiaz eta egazkiok alemaniarak bakarrik dirala gaineratuaz.

Alemania'ko izpaingiak, Gernika alemaniar egazkiariak suagatu dutena ukatzen. Frantze ta Suiza'ko izpañari ordezkariak jo dituzte testigu. Gernika ondortu zan ondoren argi ta garbi ikusi zuten izpañariak auzo ondandien ta sen-

do zintatu ere egin dute bonbardearen lotatziak ez zutela ikusi eta Gernika efi egin zutela ta komunista ta anarkistak efi ere gaineratu dute izpañariak.

Gernika'koa dala-ta, "Times" izpaingiak, Londres'koak, an gertatutakoa bizi "bizirik agertzen zuten argazkiak argitaratu dituzte. Izpaingiri onexeri ezat dizkio-ge gogor'ean alemaniar izpaingiak euren erpak. "Times" en idazlana "gezufo'ko edesti ta gordinkeri-azalen ikuskai bil dorgari" dala esan dute. Renter ingelander izpañ-etxeak ingeltako ostegenez 1.500 alemaniar gudar artu zirala Donosti'ra baizatu zuan, euzkotat agintariak bialdu-tako agiria zala-ta, baina, gezufa dala pxi esan du orain, alemaniar egunerokoak ditenez.

"España" ondoratu joan dala-ta, paxistak asaldariak esandakoari lotu dira. Alemania'ko izpaingiak: muna jota ondoratu zala ta egun ain lainotuz egazkiak ezin zutela egatu.

Londres'ko "Times" en izpañari buruz jardutean, erdia agintariena dan izpañ-etatzaileak "azpikerizko zurtasunaz kutsututako gezuf-jario etsi du".

"Deutsche Allgemeine Zeitung" egunerokoak idazlan bero ta baten, ingelander ikurifia jasoz asaldarien esia auzi nai duten erbesteko itxasontziak lagun egiten ditela ingelander gudontziak-eta, esan-alak esan ditu. Idazlanak gordinkeriak gogor'ean aurpegitzen dizkio Ingletera'ri: edena txertitzen ari dala efi xexari, zinea ta ixilpean Alemania ta bertako Gobernuaren aurkako liburuak bide.

IL EDO BIZI

¿Nola ikusi ote ditu gure aberiak oraindikoko auzo? Egia da. Joan ziran lari-aldiak, igarotzen ari gatzatzakizunak baño txelagoak deritzazizigui. Betiko leloa. Oroitza gaitze erexak izaki gizonok. Joana joan.

Gure gorputzean min degunean ¿nork burura erakutsi beste batez ere min izan genizula?

Eta alaro, oraingo una oiek, gure aberiak igaro dituan guztiak banore lariagoak dirala esan gertatze.

Auze baita oraindikoko elakitz-makufaren muiña: il edo bizi. Gure auzoak Bilbao'n sartzeak basterik ez du esan nai: betiko ondandien, gure erlaren erlotza, gure jakintzaren ezerezea, gure semeen ne-gara, gure izatearen gaitzea, jitz bat ean! Eusko erlaren erlotza.

Urteetako lan guztiak ankar gora bailiozake.

Euskoa ez bailitzake bere etxean inorko izango.

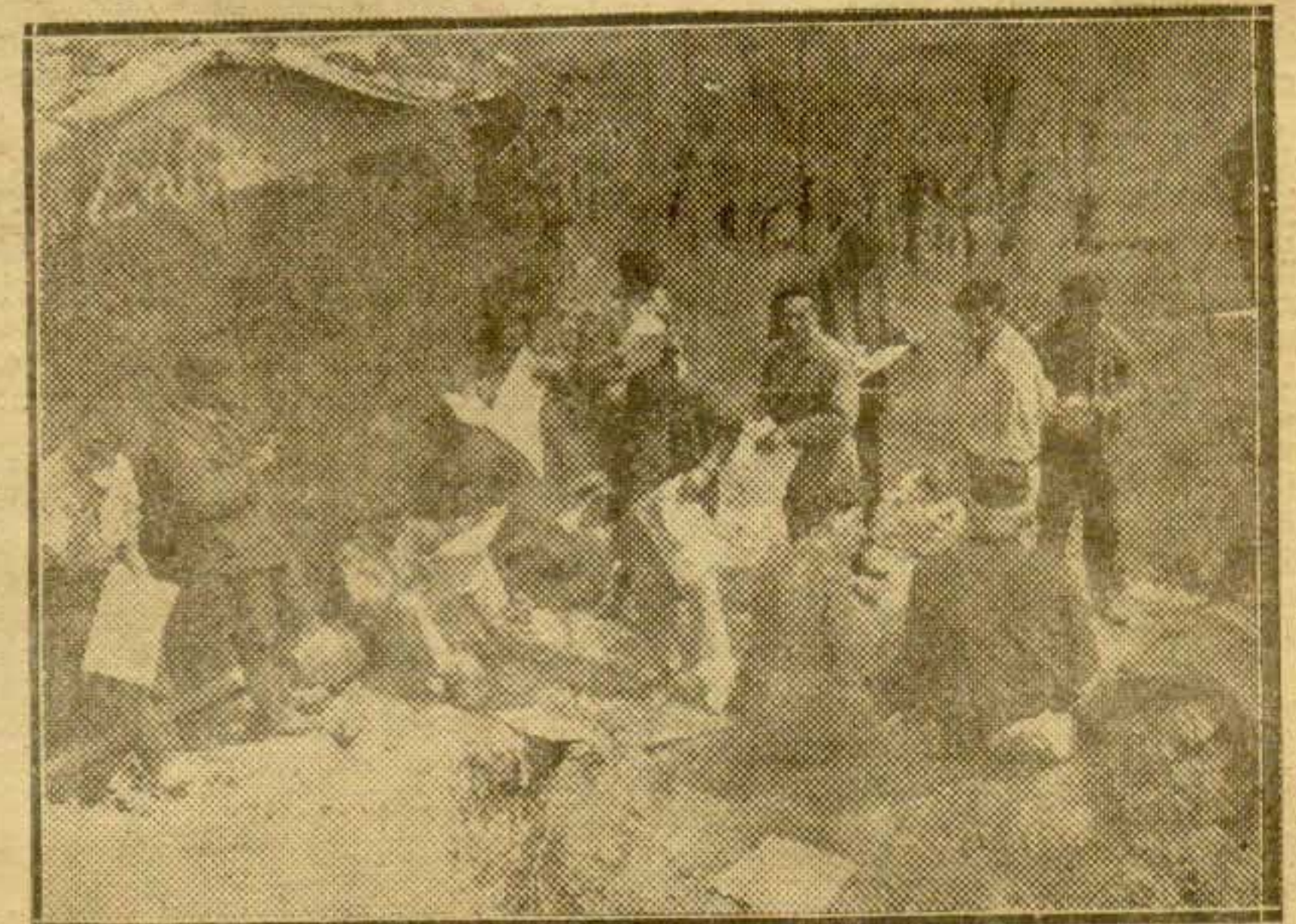
Eri-mila duten guztiak begiak erlotzaren alzoak itxiko bailituzke. Gure erlaren ezaugafi bat bederik ez bailitzake zutik geldituko.

¿Il edo bizi?

Auze da oraindikoko elakitzaren muiña. Basterik ez guretat.

IL EDO BIZI

¿Nola ikusi ote ditu gure aberiak oraindikoko auzo? Egia da. Joan ziran lari-aldiak, igarotzen ari gatzatzakizunak baño txelagoak deritzazizigui. Betiko leloa. Oroitza gaitze erexak izaki gizonok. Joana joan.

Atseden-aldian izpaingia irakurtzen.

AUTOBUSETAKO OPORA TA BUSKUNDE JAYAK

Londres. - Autobusetako langilean opora beste ibilbideetako ere lagundua izango ete daneko bildut agiri dira ingeles izpaingiak, eta buskundu jayak ezereztuta geldituko ete diran.

Mundu guztiko atotzak dira oraingoan Londres'en, eta beste milaka asko eguneru elduten dirala diho, baina oporaldi ofek irauan ezker, Ingletera'ko asmatan diran asko beste norabatera joango litza-kez, eta emen dagozanak alik laster efi al-de egingo leukiela adirazi dabe.

"Daily Telegraph" ek, oster, komunista sortutako naspila baño ez dala opor-iketa ori, diho, buskundu jayak eragoz-penez betekotan. Ofegaitik, Trade Unions dalakoak ibilbideetako langileak, Metro'ko eta tranbietako oporaldia oraingo ontan ezin leitekezala aintzat artu adirazi dau-tse.

ESPAÑAR ERKAL ALDEKO ITZALDIA

Paris. - Espainia'ko politika auziak aster-tuen deragoioe izpaingiak, Bilbao utzituz, Franco'ren auzo prantzietan jokalera ta beste arlo batzuk alpatuz, batez ere. Espainia'ren alde al dantxo emoteko dei egiten dautse Front Populaire'ko izpaingiak.

Itzaldi andi bat ere iragafi dabe, azal-pen eta guda-agerpenak egiteko.

Itzaldi orain espainiar erkaldariek begiko gakezela adirazi, dabe, monbait, ufengo izlari auzk, Canterbury'ko Dean dalakoa, Atholl duke-anderea, ingeles aldan bi, Branting, suozat ministroa, Valencia'ko euzko-ministroa, prantzietat senadore bi eta Cachin prantzietat komunista galena. Itzaldi orain jende-efuz joango daneko ustez dira.

EREPUBLIKARAK JOALDIK EGITERA?

Madrid. - Efi onetako iratiak laster egingo dan joaldi zaratsatu bat iragafi dan. Ofetarako errepublikar guztiak batu bear dirala adierazi dau. Atzo ta aragan kanoi su bizi egin zan paxisten esieu gain. Paxistak euren aldetik Madrid uri batua suagutzen jaraitzen dabe.

VAN ZEELAND'EN ASMOAK BURUTU NAIRIK

Amsterdam. - Salerosketa arloazko mugak kendu ote leitekezan ikasketak egiten ari dan Van Zeeland'en laguntzalea, Erere belgikar ekonomista azkafak, Holanda'ko Gobernu buruz, Collin Joana fketaldi luzea egin dau.

Oril-loreak

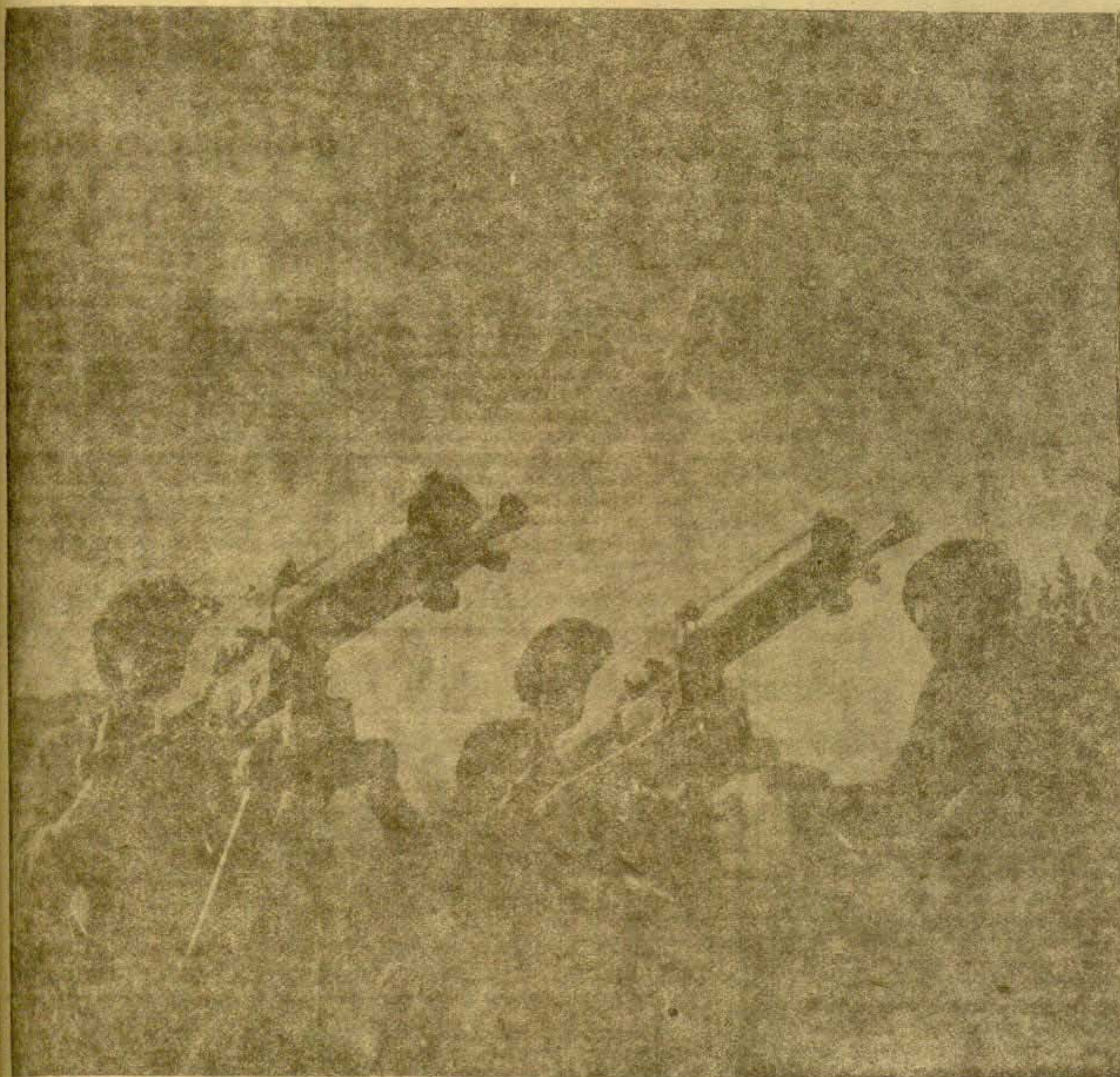
Jausi ta zapart goazen, anaiak, guzti alaiak kantari; lore asatituenak gure askuetan eskeinitzen Amari.

Itzul itzazu, Ama Jazana, itzul gugana begiak, ta artu erukiz gaur gure biotz ta gure otoliz sutuak.

Alemaniarak eñi baketsuak suagatutea
galera zotearen aurka

Inglatera'ren ordezkariak agertutako asmo onekaz asare bizi agertu ziran
Alemania, Portugal eta Italia'ko ordezkariak. - Bilbao'ko ume ta emakumeak
erbesterrantz. - Bederatzi mille bide millatan egazkiñez bakañik. - Langabeak
urituaz Inglatera'n. - Beste izparak.

...niet, eta ildakoaren alde otoi
...irala-ta.

Iskilazkatrak be, ez makadak! (O!... laster...)

Españar gudako izparak-eta

Catalunya'ko baretasun alde Valencia'ko Gobernuaren erabagiak

Guda-oñetan gora-bera gitxi egon zan atzoko egunez.~Las Navas eria ingur-
ratuta dauke erepublikar gudariak.~Falangetañak naste ta zarata ugari darabile
España'n.~Andalucia'ko miñeru ta langilleak paxisten mende biziterik nai ez.

CATALUNYA'KO NASTEAK

Barcelona.—Catalunya'ko naste ta zarata getu diralako batzaf bat egin dau Valencia'ko Gobernuak eta erabagi onetxe artu ditu:
Catalunya'ko Eñ-Zaintzeagaz jau-betu, araudiak esaten daben lege bati erantsiaz.
Pozaz generala izentau Catalunya'ko indaf euztien jaube egiteko.
Escobar'daf Andoni koronela antolat Eñ-Zaintza'ko buru.
Gobernuak, esan eben ministrak, Catalunya'n baken lastef egingo ete dan ustea dabe, ofetarako gizon guztiak euren laguntasuna emongo dabelako.

OLAN BATU DAIKE NORK ENTZUN

Gibraltar.—La Linea'n lengo egin baten Amaya antzokian aintz aundi bat egitea erabagi eben eta Falange'ko Francisco Gomez'ek eta italiar batetik itz egingo ebela iragafi eben.
Eldu zan ordua eta aretoa erdi itzik agertu zan; jatoi ez alperik gaitzeko baina Falangekoel La Linea'ko akeiteze ta ostiko-pelota zelaitan egozanak uiltiera eruan egiezan agindu eutsen.
Itziarik euren jardunaldian reke-teen eta Renovacion'guen aurka jar-
dun eben; ofetarako baina itzaldiek on yakoezan begi-begiko izan ausago.

BARCELONA'N ERI-BAKEARI EUSTEKO GERTU

Barcelona.—Langile-batza ordezkariak eta alderdi buruzagiak Luis Companys'en zuzendaripean arane-
gun asi eben batzafak goizalde be-
randurarte orain dau.
Auzioi erabagi alizateko danak oritxi bateko agertu ziran-eta, ezta-
belda undirik ez zan izan.
Eñ-bakea zaindu al izateko langile batza ta politika-alderdiak euren baxkide ta alderdikideel bakotzak bere eginbeña bete dagiala eskatu dauise.
Ola guztietan lan egiten dabe ta Barcelona beste egundako seuean dago.
Atzo goizez emon eben itatiz lan-
gile-batzak ta alderdiak onartu eben berol.

VALENCIA'KO GOBERNUA'N BATZARA

Valencia.—Atzo goizaldez aundi-
zan Gobernuaren batzafai.
Ministruak urterakoan batzafean astertu ta erabagitekoaren bafi emon eben.
Barcelona'ko goraberak astertu ei-
bezan, Euren arteko auzia erabagi-
taz emon eta alkafeun arteko buru-
kok lagalea erabagi ebela langile-ba-
tza ta politika-alderdiak eta Barcelo-
na'ko aulnoi bide onez uala aitzen emon eben.
Sindikatu ta politika-alderdiak euren baxkide ta alderdikideel, lanak bertan-bera laga ebezan tokietan lan-
nera biurtu eitezala eskatu eutsen.
Alderdi ta sindikatu-mueta geien-
lako ordezkariak Valencia'ratu ziran alzo afatsaldez.

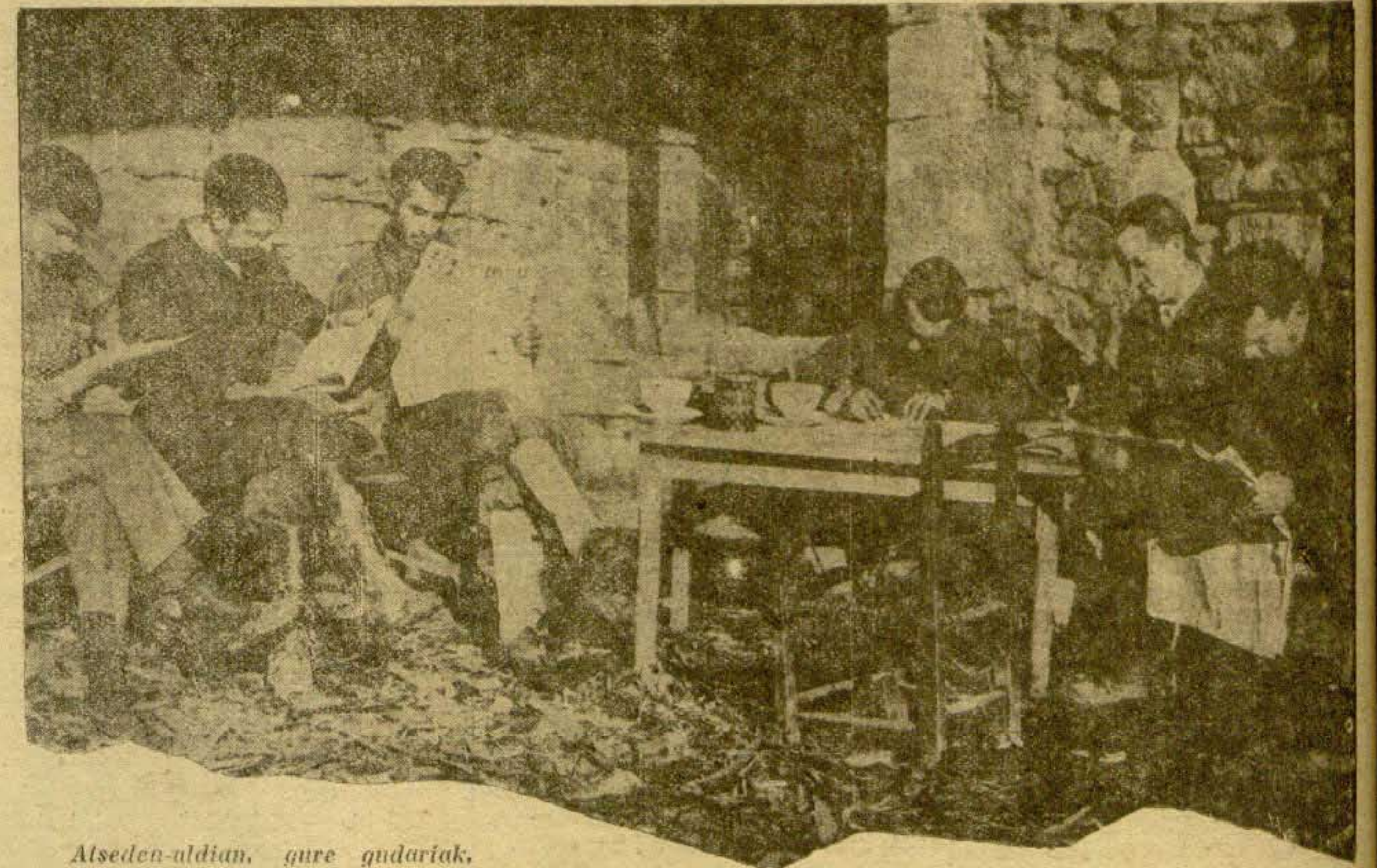
ANDALUCIA'KO MIÑERU TA LANGILEAK PAXISTEN MENDE BIZI IZATERIK NAI EZ

Valencia.—Andalucia'ko miñeru ta
lugin taldeak paxisten mende ez dabe
bizi nai ta paxistekin egunean
egunean dabez burukok.
Sevilla'ko "Fe" izparingiak Huel-
va'ko txapelokefak biaduteko izpar
bat argitaltzen dau ta bakotza 50 la-
gun bizi-izateko edoko 250 txabola
apurtu oselan mendietara iges-eragin
eutsela matxinada-zale talde batzuei
aitzen emoten dabe txapelokefok.
24 zaldi ta 400 ardiki pusil eta mu-
nizio mordoska eskuratu, ei-bezan.
SANTANDER'KO IZPARAK
Santander.—Espinosa de Bricias
uri-alde balean asaldari talde bat
oindiofokafen menperatzeko egoan
uri orelan erkaldafak igandez sartu
ziranafan eta ofeitxek menperatzeko
eraso bafia asi dabe erkaldafok.
Kano, pusil eta izkilazakefin eki-
naldi aundia egin oselan, paxistok
egozan guda-lokiruntz ureraitzen asi
ziran erkaldafok. Erkaldafok ondo-
ratu yakoezanau, ikufin zuria atara
eben paxistok.
Erkaldafak ikufin zuria ikusi ebe-
nean, ziria sartuko eutsen kezak,
oguzgelkinean bidez, euren buruak
makurtzeko asma ba-eben banan-ba-
nan, izkilu gabe ta basoak jasota ata-
ra eitezala eskatu eutsen erkaldafak.
Gerotxoago banan-banan ateraten
asi ziran eta erkaldafen mende gera-
tu ziran. Espedagozanok 50 txapelo-
kef eta ofitar batzuk dira.
Pusil, izkilazakef eta guda-gai asko
eskuratu dabe erkaldafok.
Espinosa de Bricias uri ofetako
guda-tokietatik beste uri batzuk be,
mende artzen dira ta erkaldafok au-
ferakada aundia egin dabe.
Erkaldafon guda-tokien bafenean
dagozan Cienfuegos de Bricias ta beste
uritu batzuk ustu dabez paxistok,
erkaldafen tiro bafuan egozan eta.
Erkaldafok adoretzu jokatu dabe.

ra eitezala eskatu eutsen erkaldafak.
Gerotxoago banan-banan ateraten
asi ziran eta erkaldafen mende gera-
tu ziran. Espedagozanok 50 txapelo-
kef eta ofitar batzuk dira.
Pusil, izkilazakef eta guda-gai asko
eskuratu dabe erkaldafok.
Espinosa de Bricias uri ofetako
guda-tokietatik beste uri batzuk be,
mende artzen dira ta erkaldafok au-
ferakada aundia egin dabe.
Erkaldafon guda-tokien bafenean
dagozan Cienfuegos de Bricias ta beste
uritu batzuk ustu dabez paxistok,
erkaldafen tiro bafuan egozan eta.
Erkaldafok adoretzu jokatu dabe.

GUDA-OISETARA BEGIRA

Madrid.—Arahagun, be, bare-samar
egon ziran burukariok Madrid'go
guda-onetan.
Ciudad Universitaria'n esibafututa
egozanak lefak egin ebezan esioek
gusteko; orduantxe naitko egin eben
ausago ta afetxeko geldi dagoz.
La Coruña'ko bitxibai inguruetan
jo dabe erkaldafok eta Las Navas
uria esibafututa-egitean dago.
Jarama aldean eta beste toki ba-
tzeetan, be, paxistok erkaldafen in-
dafañ neurtu gudarik saioak egiten
asten dira baina auferarik egiterik
ez dautse jaketzen.
Orlik eta emendik zifika ekiteok,
erkaldafak aiantzirik ez dauken
saiolara gudarik eruan dagiezan
dira.
Ofelan bafia, ezer ezin lortu dabe
ta erkaldafok bastaritu eutezala uste
eben seiletan astindu edafak artu
dabez.
Eguadiak ondu dira ta guda-oñik
geienetan burukak asi dira. Penarro-
yn aldean ber-asi-bafi dagoz.
Alde guztietan Euzkadi'ra begira
dagoz. Euzkadi'ra gudarik buruka-
goz ta adorea pozgafi yakoe. Paxis-
ton erasoak indargatu dira.
Adi egon bafia da bafia, euzko
guda-oñetan; paxistok euren guda-
rik eraldi beña dabe. Guda-gai, gu-
da-iresna ta gudaririk onenak Euz-
kadi'ratu dabez paxistok.
Bizkava'n oindiofokafen eraso za-
karak eta bixiek jasan beña izungo
dabe. Bare-aldien ondoren burukal-
diak eloriko dira.

Atsedan-aldian, gure gudarik,
irakati ta idatzi egin dazoe.

Pikabea'ren jardunak

Franco'ren aurka burukatu beañak ez gauz la-
ritzen, Alemania'ren aurka gudatu beañak baño

Bilbao'ko ume ta emakumeak erbestera bialtzeko lanak

Paris'en Euzkadi'ko Gobernuaren
Ordezkari dau Pikabea jaunak, euzko-
tefak Bilbao'ko ume ta emakumeak
ustu al izateko Prantzia'ko ta Ingela-
tera'ko Gobernuel laguntzea eskatu
dautse aitzen emon dau.
Quiry d'Orsay'n Delbos jaunak egin
ei zan lenengo. Andik urten zanean au-
xo esan ei eben: "Naitko gudontzi dau-
lagun Bilbao'n eta umez ta emakumez
beteriko ontziok asaldariak ez dagie-
zala urperatu nai dogu guk eta oreian,
txo lagun beldiguz Prantzia ta Ingela-
tera."

Jaun oren aburaz umetan eta emakume-
tan 150.000'lik 200.000 ustu beñ
izango dira. Gizatasun-eginkizun ofe-
tan diplomazi-azpikeririk ez al yaku
eragozen izango"—jardetsi eben sa-
mizez. "Hitler'en egazkinean baino di-
plomazi — azpikerien beldigago gara.
Bilbao'ko emakume ta umeok erbeste-
ratzeko, Ingelater'a'ko ta Prantzia'ko
itxasontziak Bilbao'ratu daitezazkik ez
dogu eskatzen, jhorik urperatu edo
apurtu ez dagizan lagun garkiguzala
baino."

"Afisiku aundian bizi zan euzko-efia
—jardetsi eben—ta ondutu ez danafan
lari dago euzko-efiol. Franco'ren au-
ka burukatu beañak ez gauz laritzen,
Alemania'ren aurka gudatu beañak bai-
ño. Edeñian egaztuzten danik buruka-
rik zakarena dagiekuze Alemania'ko
Guda — Agintaritzaz zuzendaripean eta
Italiaren gintzez: Alemandaf Guda
—Agintaritzaz Nagusi Doba'n dago."

100 egazkine dauke euzko-guda-oi-
ñetarako ta euzko-urrik zuriturik eta
eritafak birinturik, beldigafan Bilbao
menderatzea nai dabe.
Bilbao apurtzerik ez dabe nai, Bilbao'
ko gintzak euzkadi bafio; gintza ofelik
osorik sakuratu nai daben ta aleman-
daz egazkineak euzko-urrik asko apur-
tzen dihardue.
Egazkineok su-sugak jaurtzen dabez
ta izkilazakefin eritafak eraltzen da-
bez urletan eta urletatik-at, mende-
tan be, bai.
Gerrika guztia zuzitu dabe; gaisko
-etxeak, be, apurtu dabez ta gaisoak
bizirik efi dabez. Zauriak jasotera
jhor ezin kaleratu eiken, ateraten za-
na, be, erail egiten eben-eta, Gurutz
—Sofitokak, be, ezer ezin egin eiken.
Euzkadi'lik eiltzen diran izparetan
ikusten dabez, Bilbao sugatzen ale-
mandaf egazkineak bakarik izaten izan
dira saritan.
Paxistok euren egazkinean artean 30
"Junkers" suagaketarako dabez.

Asaldari buruak euzko agin dau dautse
egazkineariol, Gobernuaren mende
dagozan urjak ume ta emakumeen efi-
li gabe apurtu dagiezan, Italiar guda-
rik eragozen eta efi guztia beldigago
arte gudatzerik ez dabela nai ta.
Wilhelm Roberts'ek Foreign Office
ren baimenez, Bilbao'ko ume ta emakumeak
ustuko dabezala aitzen emon dau.
Ingelateraf gudontziak lagundutse
eutsela umeak eta emakumeak eruan
ontziol.
500.000 gizaeseme, euren artean 100.000
Mola'ren basatikeri ariskun nor galduko
egozala Bilbao'n eta bafio ofeñ amezazupean
ezin itxi eikenak azaldu eben ankenez Roberts'ek.

Moroak Euzkadi'n

Alkatearen agindua

Lotsagafietan lotsagariena Euzkadi'n moroak
azke lagalea. Gura eriak galkatu ta azkatuten
dagozan moro ofelik ekafi ditue. Euzko
egiten dituen basatikeriak guztioz egaztuzten
ditugu. Bafia Gipuzkoa'ko ofi baten alkateak,
sentimenez ta gaitzediaren ardura emoniko
agin-
du onek, guk esan geinkoan itz guztia bafio
gejago agertzen dabe.
Ara:

Eñ GUZTIARI ADIERAZOTEN DIOT MOROAK DATOZALA
TA SEIRETATIK AUEREA EZ DEZATELA EMAKUMEAK KALE-
RA URTEN, ORDU ORETAN MOROAK AZKE IBILIKO DIRALAKO.

Lotsagafiarorik egon eta lei auzko, — efiarentzat,
gure alkateak agindu ofelik emotera beartuak garkitue
bafio, efiaren garbitasuna ta zindotasuna
zainduko ba'da?

Nun dago euzko ekafi dituezanen itatolkitasuna?

Gudon, uztetikuntarik bialteko ofetarik ofi itz guda ofel, beldigafak kof.